

Bivališče angelov

Angeli so božji sli, so posredniki med Bogom in človekom, med nebese in zemljo, so varuhi in razsvetljevalci človekovih poti, so upodobljene sile nevidnega sveta. Angeli so razširjen motiv v krščanski umetnosti. Na krščansko tradicijo, zlasti bizantinsko, srednjeveško in renesančno, se pri razvijanju svojih interpretacij sklicuje Marta Jakopič Kunaver. Hkrati pa so na oblikovanje njenega sloga vplivali tudi pionirji moderne umetnosti: Chagall, Klee, Gaudi in Hundertwasser. Zato v njenem delu enakovredno mesto zavzemata slikarska materialnost gest in barv ter vsebinska oziroma simbolna govorica.

Angeli Marte Jakopič Kunaver so naslikani v različnih razpoloženjih, imajo različna obličja in prinašajo različna sporočila. To avtorica poudari s poimenovanjem slik: *Angel miru*, *Veseli angel*, *Angel iz otroške sobe*, *Angel s trobento*, *Otroški angel*, *Romanski angel*, *Angel bedi nad teboj*, *Angel objema svet* ipd. Statične, oblikovno stilizirane in na prvi pogled simetrične figure so obdane z dinamičnimi eksplozijami barv. Takšne upodobitve so blizu bizantinskim ikonam angelov varuhov z zlatimi krili in pisanimi oblačili, mozaikom in freskam z bogatimi vzorci in živahnimi barvami, vitrajem, polnih barvne svetlobe ali sijajnim zlatarskim mojstrovinam z vdela-nimi dragimi in poldragimi kamni. Vendar avtorica to materialno razkošje prevaja v duhovno bogastvo, v veselo oznanilo, iskreno radost in življenjski optimizem. Vsega tega nam v današnjem času marsikdaj primanjkuje.

Barve so na platno nanese z energičnim zanosom in užitkom. Toplo-hladni, svetlo-temni in komplementarni kontrasti se prelivajo kot v kalejdoskopu in slikovno površino napolnjujejo z utripajočo svetlobo, podobno migetanju svetlobe v senci drevesa na sončen in vroč poletni dan. Slikarkini angeli žarke sonca in veselja prinašajo tudi v sakralni razstavni prostor. Zato jih lahko razumemo kot prispodobo za božjo luč, kot utrinke svetlobe in upanja, ki na senčno Zemljo prodirajo z Neba.

Ritem potez v slike vnaša element glasbe; z nekaj domišljije lahko gledalec zasliši večglasno petje angelskih zborov v ozadju. Zanos in veselo rajanje priključijo tudi naslikani instrumenti, ki izvablajo iz srca in duše neslišno glasbeno harmonijo. Podobno kot so grški krilati geniji navadnim smrtnikom prišepnili božanski navdih, ti angeli gledalca ponesejo na krilih domišljije. Odpeljejo ga v čarobna mesta, v pravljične dežele, med pisane hiške, sanjske pokrajine in kozmične sfere, kjer so doma eksotične rastline, rajske ptice, razigrani oblaki in sijoče zvezde. Na slikah ni praznega prostora – do zadnjega kotička jih zapolni slikarkina ljubezen do barv in vzorcev. Med drobne barvne ploskve se igrivo vrivajo tanke črtne poteze, linije, narejene z drobnimi črticami in točkami, dinamične valovnice in spirale pa tudi

dekorativno izrisani religiozni simboli in stilizirani elementi narave: božje oko, križ, Davidova zvezda, sonce, luna, zvezde, kometi in cvetovi.

Ustvarjalna radost umetnico kliče k eksperimentiranju v različnih slikarskih tehnikah. Zanimivo in izvirno je njeno slikanje na tapetno podlago. Ta ploskovno zasnovanim slikarskim podobam daje oprijemljivo teksturo, barve pa se na vlaknatem papirju razlivajo in izrisujejo naključne vzorce. Dekorativnost je zagotovo pomemben element umetničnega dela. A čeprav se oko gledalca marsikdaj izgubi v vrvežu vzorcev, barv in oblik, se v njih ne izgubi vsebinska zamisel. Kompozicije se na koncu vselej harmonično povežejo v »kozmičen red«.

Mala poznogotska cerkva Device Marije v polju v Bovcu, čeprav v teku vihar-nih stoletij večkrat razrušena in oropana prvotne podobe, v svoji skromni prostorski zasnovi še vsebuje idejni odmev veličastnih gotskih katedral. To duhovno in oblikovno vez z razstavnim sakralnim prostorom izpostavi prvič razstavljeno delo s simboličnim naslovom *Katedrala*. Na trodelni vertikalni kompoziciji, ki spominja na gotske oken-ske odprtine, je upodobljena Marija z otrokom. Stilizirana figura stoji na zemeljski obli mirno in pokončno kakor steber in oster vogal njene halje bo zdrobil glavo kače. To nakazuje zmago nad zlom, ki si je želelo podrediti svet. Nad Marijino glavo lebdi golob sv. Duha, naslikan v obliki križa. Statična podoba je prizemljena s hladnimi odtenki, hkrati pa močna navpičnica usmeri pogled gledalca proti nebu – Marija je namreč tako božja kot človeška mati.

Razstavljeni sta tudi stilizirani upodobitvi gotskih katedral, ki ju obliva svetloba mesečine. Avtorica je na slikarsko prefinjen način ujela trepetavo igro svetlobe in sence, ki je značilna za čipkasto kamnito okrasje gotske arhitekture. Močna je tudi izpovedna simbolika, ki jo ponazarja slikarski nokturno: za zidovi kamnite utrdbe je prostor tišine, miru, trdnosti in gotovosti.

Podobe, ki jih slika Marta Jakopič Kunaver, niso strogo religiozne podobe, čeprav avtorica črpa iz bogate zakladnice krščanskega izročila in osebne duhovne pripadnosti. Upodobitve katedral, mest, pokrajin, živali in kozmičnih sfer so metaforične podo-be stvarstva. Na drugi strani pa slike angelov niso le upodobitve božjih poslanecev, nebeških bitij in zaščitnikov človeka, temveč so lahko tudi prispodobe dobrote in prijaznosti, ki se skriva v ljudeh. Tako nas nagovarjajo, da angelsko podobo poiščemo v sebi in jo uzremo v bližnjih.

Monika Ivančič Fajfar

Katedrala, 110 cm × 140 cm, akril-mešana tehnika na platnu, 1995

slika na naslovnici:

Angel s trobento, 55 cm × 80 cm, akril na tapeti, 2006

ARS LOCI. UMETNOST V PROSTORU SVETEGA.

Vas in vaše prijatelje prijazno vabimo na odprtje razstave

BIVALIŠČE ANGELOV

arhitektke in slikarke Marte Jakopič Kunaver

v soboto, 1. julija 2017, ob 20. uri
v cerkvi Device Marije v Bovcu.

*Razstava bo odprta v okviru praznika Občine Bovec
in bovškega slikarskega dne.*

Razstava bo na ogled ob četrtkih in nedeljah med 19. in 21. uro.
Za ogled razstave izven urnika pokličite na +386 (0)31 643 147.
Za informacije obiščite spletno stran.

<http://www.artis.si/ArsLoci/ArsLoci.html>

Marta Jakopič Kunaver se je rodila leta 1942 v Ljubljani. Že v času študija in po diplomi na FAGG – Arhitekturi, se je veliko ukvarjala z grafičnim oblikovanjem: plakati, knjižno opremo in ilustracijo. Po več kot desetih letih dela kot svobodni arhitekt je začela z ustvarjanjem na področju slikarstva in s študijem specialke pri prof. A. Jemcu na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Na podlagi svojih že ustvarjenih del je bila leta 1988 sprejeta v Društvo slovenskih likovnih umetnikov ZDSLU, kasneje v Društvo umetnikov Ljubljane, hkrati pa je bila tudi član SIAC – Societe Internationale des Artistes Chretiens. Zdaj ustvarja kot svobodni likovni umetnik. Posebno je uspela z barvnimi okni (vitraji), ki krasijo cerkve, kapele in druge javne, tudi profane prostore v Sloveniji, Avstriji in Italiji. Njeno del so tudi križevi poti v Sloveniji in Avstriji, Križani v Plečnikovi cerkvi v Šiški, oltarna slika v cerkvi v Gabrovici in mozaik Svetih Treh kraljev na Sveti gori pri Gorici. Leta 1996 je ob papeževem obisku poslikala vsa štiri vratca tabernaklja za papežovo maševanje v Ljubljani. Poleg njenih slikarskih del v javnih prostorih v domovini je še nekaj del, ki krasijo cerkve in kapele v tujini. Umetnica je imela do sedaj preko sto samostojnih in skupinskih razstav doma in v tujini. Med drugim v Avstriji, Italiji (La Pigna v Rimu in v Trstu), v Španiji (v Barceloni v okviru mednarodnega kongresa SIAC in v Bilbao) ter septembra 1993 na mednarodni razstavi sakralne umetnosti v Krakowu, ter skupinska razstava Slovenska umetnost na Finskem 2004 ter Polyphonie 2007 – razstava slovenskih umetnikov v okviru Kultur via Europa na Dunaju in St. Georgnu. Slikarka objavlja tudi svoje članke s področja umetnosti. Poleg proze se je uveljavila tudi s poezijo, za katero je bila v Trstu dvakrat nagrajena.

Nagrade za likovno umetnost:

ARS – Ljubljana, ex-libris – mala grafika, odkupna nagrada Slovenijalesa (1973)

Odkupna nagrada Krke, Ljubljana (1997)

Mednarodni ex-tempore Piran, velika odkupna nagrada žirije (1998)

Delo meseca, Piran (2001)

Tisk zloženke je omogočila Občina Bovec.

Razstavo organizira Društvo Ars Bovec v sodelovanju s kuratoriko Moniko Ivančič Fajfar.

Pri izvedbi so pomagali:
avtorica z družino, prostovoljci in podporniki Društva Ars Bovec, Apartma Jager Bovec.

Marta Jakopič Kunaver
BIVALIŠČE ANGELOV

Cerkev Device Marije Bovec, 1. 7. - 16. 9. 2017